(Pohľad teológa spirituálnej teológie)

Kríza bratského života

Nie je potrebné nikoho presviedčať, že vo vývoji rehoľného života, najmä v bratskom živote zasvätených osôb, sa prehlbuje bezvýchodisková situácia. Symptómy, ako napríklad pokles počtu povolaní, to jasne ukazujú. Etiológia tohto javu je zložitá, ale jednou z hlavných príčin nedostatku kandidátov do zasväteného života je sekularizácia. Keď spoločnosť žije „akoby Boh neexistoval", stáva sa hluchá na jeho volanie a duchovne neplodná: nerodí povolania k úplnému zasväteniu sa Bohu. Pápež František tvrdí: „Kríza povolaní je otráveným plodom kultúry dočasnosti, relativizmu a diktatúry peňazí." Príčiny poklesu povolaní spočívajú aj v úrovni duchovného života samotných rehoľných spoločenstiev, ktoré len málokedy ponúkajú iným život, alternatívu s príťažlivým kresťanským svedectvom. Tak, ako je nedostatok detí príznakom krízy v rodinnom živote, tak je príznakom choroby rehoľných spoločenstiev pokles počtu povolaní. Zdá sa, že ďalším prejavom vyššie uvedeného problému sú v súčasnosti množiace sa prípady odchodov z povolania u rehoľníkov a rehoľníčok. Potvrdzuje to aj pápež František, ktorý medzi príčinami nedostatku povolaní zvýrazňuje jednu konkrétnu: *„prichádza z vnútra samotného zasväteného života, kde popri toľkej svätosti nechýbajú* ***situácie, ktoré protirečia svedectvu****, ktoré robia vernosť náročnejšou. Týmito situáciami sú okrem iných: rutina, únava, ťarcha riadenia štruktúr, vnútorné rozdelenia, baženie po moci – karieristi, svetský spôsob riadenia inštitútov, služba autorít, ktorá sa niekedy stáva autoritárstvom alebo niekedy ‚liberalizmom'".*[1]

V kontexte týchto úvah stačí poznamenať, že bezprostrednou príčinou problémov rehoľných spoločenstiev je neschopnosť nadväzovať, rozvíjať a formovať trvalé vzájomné vzťahy založené na evanjeliových hodnotách, a teda nechuť vstupovať do hlbších vzťahov. Psychológovia demaskujú u rehoľníkov nízku úroveň **empatie** a **emočnej inteligencie**, veľa neuzdravených komplexov z detstva a *nedostatky v medziľudskej komunikácii* vedúce k napätiam. Tie sa môžu ľahko zmeniť na spory a nevraživosť. Stáva sa, že ťažké vzťahy v komunite vedú k skrytej agresii a psychickému násiliu, k úzkosti a k depresii, a v extrémnych prípadoch dokonca k pokusom o samovraždu. Nedostatok pokojných vzťahov založených na pravde a na dôvere vedie k zníženiu sebaúcty, k neuróze a psychickej izolácii; k pochybnostiam a situácii vylúčenia zo spoločnosti a niekedy dokonca k špecifickej poruche jednotlivcov v komunitách (tuláci), najmä v prípade mužov. Keď sa objavia nekontrolované emócie, dôjde k žiarlivosti a k nezdravej rivalite – najmä pri nedostatku starostlivosti zo strany zodpovedných osôb –, ľahko potom môže dôjsť k morálnym zneužitiam, ekonomickým a sexuálnym škandálom. Stáva sa, že zasvätené osoby, ba dokonca celé komunity žijú v takom otroctve náruživostí, vzájomného ohovárania a obviňovania, že iba radikálny zásah predstavených zabráni horším a nezvratným následkom.

V dôsledku toho všetkého sa z horizontu spoločného života **vytráca základný cieľ**, ktorým je zjednotenie jednotlivých rehoľníkov a celej komunity s Bohom. Stráca sa jej misia v Cirkvi

vytýčená zakladateľom a charizma udelená Svätým Duchom. **Po prvé**, život ľudí zasvätených Bohu sa potom stáva popretím najušľachtilejších ľudských hodnôt: bratstva, dôvery, pokoja a slobody. Varoval pred tým aj sv. Ján Pavol II.: „V situácii prázdnoty v hodnotovom rebríčku, keď v morálnej oblasti vládne chaos a zmätok – sloboda zomiera, slobodný človek sa stáva otrokom.“[2] **Po druhé**, takýto život sa stáva škandálom, kresťanským antisvedectvom, pretože popiera možnosť žiť podľa Kristovho evanjelia, ktoré tým, že robí ľudí bratmi a sestrami, buduje svoju Cirkev. Podkopáva to tiež vieru v Božiu moc, ktorá prináša spásu a zachraňuje. Z celkového hľadiska je život poznačený škandálom nedôvery, rozdelenia a nenávisti dôsledkom satana, otca všetkých klamstiev.

Nevyhnutnosť hlbokej skúsenosti Boha

Ustarostení predstavení a formátori, ktorí vnímajú úpadok úrovne komunitného života, sa zamýšľajú nad jeho príčinami a reagujú na súčasné problémy komunít. Snažia sa viac pochopiť ľudské aspekty komunitného života a poznať zložitosť spoločenskej mentality prostredníctvom školení a náučných prednášok. Múdro využívajú aj poznatky modernej medicíny, psychológie a psychiatrie a ponúkajú vhodné terapie, kde to môže priniesť požadované výsledky. Samozrejme, nabádajú tiež k modlitbe a navrhujú rôzne duchovné cvičenia. Avšak všetky tieto úsilia často neprinášajú očakávané výsledky a ich usilovné snaženia pripomínajú **orbu na úhore**. Situácia sa stáva ešte drastickejšou v súvislosti so starnutím rehoľníkov a poklesom ich počtu z dôvodu smrti a odchodu z rehole alebo v súvislosti s vyššie spomínaným nedostatkom povolaní.

Predstavení rehoľných komunít si kladú zásadné otázky: **Čo chýba v našich komunitách? Kde robíme chybu?** Zdá sa, že podmienky na prežívanie rehoľného povolania a na vykonávanie poslania kongregácií a rehoľných rádov sú lepšie ako kedykoľvek predtým. Netrpíme hmotným nedostatkom, fyzickým prenasledovaním, máme väčšiu vonkajšiu slobodu ako v časoch komunizmu, väčší prístup do spoločnosti a kultúry, k technickým prostriedkom a prostriedkom sociálnej komunikácie na ohlasovanie evanjelia. Zdá sa však, že napriek veľkému úsiliu sa ťažkosti v komunitnom živote prehlbujú.

Predstavené problémy nabádajú na jednej strane k hlbšiemu skúmaniu pravdy o človeku a na druhej strane k hľadaniu riešenia na základnej úrovni, v jadre teologicko-duchovných otázok. Po prvé, pripomínajú nám starú pravdu, že človek je iba pominuteľné stvorenie, bytosť poznačená slabosťou a hriechom, ktorá vždy zostane tajomstvom. Ján Pavol II. pripomína kľúč na pochopenie tajomstva človeka, a teda aj na riešenie ťažkostí komunitného života zasvätených osôb: „Človek, ktorý chce dôkladne pochopiť sám seba – a to nie iba podľa bezprostredných, čiastočných, často povrchných, ba dokonca zdanlivých kritérií svojho bytia –, musí sa priblížiť ku Kristovi aj so svojím nepokojom a neistotou, so svojou slabosťou a hriešnosťou, so svojím životom a smrťou. Musí, takpovediac, vojsť doňho celou svojou bytosťou, musí si „prisvojiť“, asimilovať celú skutočnosť vtelenia a vykúpenia, aby tak znova našiel seba. Ak sa v ňom uskutoční tento hlboký proces, prinesie ovocie nielen

klaňania sa Bohu, ale aj hlbokého úžasu nad samým sebou.“[3]

V spirituálnej teológii sa spomínaný proces nazýva „zjednotenie s Bohom“, „zbožštenie“, zatiaľ čo praktizovanie duchovného života sa označuje ako „prežívanie, skúsenosť Boha“. Teda prežívanie jeho tajomnej prítomnosti v ľudskom srdci, nadviazanie živého vzťahu s ním skrze Krista v Duchu Svätom. Na úsvite svojich vlastných dejín si prví mnísi a mníšky uvedomili, že pochopenie tajomstva človeka, uzdravenie jeho zranenej duše, ktorá práve preto, že je zranená hriechmi a túžbami, nedokáže budovať bratské vzťahy, spočíva v skutočnej intimite s Pánom. Uzdravenie nespočíva v ľudskom úsilí, ktoré je však preň absolútne nevyhnutné. Ba ani v školeniach a terapiách, tak často veľmi užitočných, či dokonca v príhovorných modlitbách posilňujúcich komunitu a otvárajúcich ju liečivému účinku Parakleta.

Malo by sa jasne povedať, že moderný človek sa pri budovaní vzťahu s Bohom borí s vážnymi ťažkosťami. Často ani nechápe, čo by toto tvrdenie v praxi znamenalo. Áno, v duchovných príručkách sa v súčasnosti píše veľa o „skúsenosti Boha“. Avšak v pastoračnej službe, v ohlasovaní, ako aj v rehoľnej formácii často zostáva zbožným snom, nejasným rozhodnutím, ktoré sa tvárou v tvár praktickým ťažkostiam rýchlo vymení za prístupnejšie „ochranné prostriedky“. Patrí sem napríklad účasť v modlitebných skupinách, kde dominujú emócie; povrchný návrat k neliturgickým modlitbám a rituálom, k tradičnej latinskej liturgii, ktorá v neistom svete dáva väčší pocit hĺbky a stability; plytký evanjelizačný aktivizmus, ktorým sa zasvätený snaží nahradiť hlbšie duchovné zážitky stále novými aktivitami, starostlivo zdokumentovanými na Facebooku. V súčasnosti žije mnoho zasvätených osôb tak, akoby „Boh neexistoval“, pretože zanedbávajú rozvíjanie osobného vzťahu s Bohom.

Samozrejme, nejde o úplnú stratu viery, ale o vážne ťažkosti v prežívaní každodenného života v jednote s Bohom. Ide o neschopnosť zosúladiť fyzickú alebo duševnú prácu s modlitbou, ktorá sa chápe ako prebývanie v Božej prítomnosti. Ide o nedostatok úsilia, aby sa katechéza alebo pastoračné úlohy premieňali vo svojej podstate na stretnutie s Pánom a aby sa stávali vedomým plnením jeho vôle, svedectvom života preniknutého tajomnou Božou blízkosťou. Nielen psychické zranenia alebo neschopnosť komunikovania, ale aj chýbajúci hlboký vzťah s Bohom spôsobuje, že medziľudské vzťahy rehoľníkov a rehoľníčok sú zaťažené srdcervúcou povrchnosťou a práca sa pre iných stáva zaťažujúcou rutinou. Vykonávanie jednoduchých povinností bez hlbšieho vzťahu s Kristom prináša so sebou pretrvávajúci pocit nenaplnenia alebo vyhorenia, je plné napätia, zloby, smútku a depresie, ktoré vedú k tomu, že sa vytráca zmysel vykonávaných činností a stráca sa ich duchovná efektívnosť. Pripomína sa mi tu Kristovo podobenstvo o viniči: „Ako ratolesť nemôže prinášať ovocie sama od seba, ak neostane na viniči, tak ani vy, ak neostanete vo mne“(*Jn* 15, 4).

Zaujímavo sa vyjadril v podobnej záležitosti kardinál Gerhard Müller, bývalý prefekt Kongregácie pre náuku viery. O nerozlučiteľnosti manželstva, podľa jeho názoru, rozhoduje nielen nevyhnutné ľudské úsilie, ale predovšetkým Božia milosť: „Manželstvo sa udržiava z

milosti sviatosti, a nie naopak. Nerozlučnosť, jednota a plodnosť vyjadrená v otvorenosti prijať potomstvo nezávisí od labilnej vôle, nestálych ľudských emócií a vonkajších spoločenských podmienok a dominujúcich ideologických prúdov“.[4] Aj keď sľuby evanjeliových rád nie sú sviatosťou, mali by byť vo svojej podstate radikálnym znakom primátu Božej milosti pred nevyhnutným ľudským úsilím. Spomedzi všetkých stratégií a činností, metód a nástrojov na posilnenie a uzdravovanie ťažkostí komunitného života zasvätených osôb je potrebné stanoviť za prioritu starostlivosť o prehĺbenie duchovnej skúsenosti rehoľníkov ako nenahraditeľného zdroja sily pochádzajúcej od Boha.

Počúvanie Pánovho slova

Duchovná skúsenosť človeka je zakorenená v milosti krstu. Je to puto, ktoré v tomto znaku Boh v nekonečnej láske buduje prvý s človekom a posilňuje ho v iniciačných sviatostiach. Rozvíja sa rastom viery, nádeje a lásky. K rastu teologických cností nedochádza „automaticky“, ale v slobode prostredníctvom oddaného „počúvania Božieho slova“ (porov. *Rim* 10, 17) a jeho každodenného praktizovania (porov. *Jak* 2, 17). Potom môže človek s úžasom zistiť, že slová Svätého písma nie sú iba kódexom morálneho správania, ale slovami života, pretože ich počúvanie srdcom umožňuje, aby Boží život skutočne pretekal našou bytosťou, že „v ňom žijeme, hýbeme sa a sme“ (*Sk* 17, 28). Slová z Knihy života umožňujú zakúsiť Božiu prítomnosť a umožňujú kontemplovanie diela spásy v rôznych dimenziách ľudskej existencie.

Preto zasvätené osoby, ktoré prijímajú milosť povolania a vyberajú si radosť a námahu života podľa Ježišových blahoslavenstiev, nemôžu žiť bez Biblie. Bez neustáleho rozjímania, prijímania a dôsledného praktizovania Božieho slova by sa pripravili o Ženíchovu živú prítomnosť, o svetlo Ducha Svätého, ktoré im umožňuje rozpoznať jeho blízkosť a vnímať jeho tajomné pôsobenie aj tam, kde sa zdá, že chýba. Sami by sa odsúdili na život len na vlastnú päsť a okúsili by srdcervúcu biedu svojich vlastných činov. Niet divu, že ich život zbavený spásonosnej moci Pána prestáva priťahovať ostatných a neprináša už duchovné ovocie; že sa stáva smutným a plným medziľudských napätí, že nedáva vnútorné naplnenie, „pretože bezo mňa nemôžeš nič robiť“.

Meditácia

Ak má byť modlitba zasvätených osôb dôsledne kresťanská, na prvom mieste by malo byť predovšetkým čítanie a meditácia Božieho slova, „rozjímavá modlitba“, pri ktorej rehoľníci nielen nehovoria k Bohu, ako skôr Boha *počúvajú* podľa osvedčeného stredovekého vzoru *lectio divina*: *lectio* (čítanie) – *meditatio* (meditácia) – *oratio* (modlitba) – *contemplatio* (kontemplácia).[5] Sám Boh hovorí a osvecuje, udeľuje chápanie neuveriteľnej Božej dobroty srdciam, ktoré prežívajú svoju vlastnú nedokonalosť, hriech alebo nenávisť od iných. Čítanie a rozjímanie Božieho slova celým srdcom, zápasenie a pretie sa s ním až do vnútorného utrpenia, keď sa duša stane „ako vyschnutá, pustá zem bez vody“ (*Ž* 63, 2), je skutočnou

modlitbou, ktorá môže byť zdrojom duchovnej skúsenosti. Preto prví mnísi neustále meditovali Božie slovo a rozjímavá modlitba sa stala stredobodom ich života. Zistili pri tom, že od hlbokého vzťahu stvorenia so Stvoriteľom, hriešnika s Vykupiteľom tiež závisia ich vzťahy v komunite a s okolitým svetom.

Meditácia Božieho slova však dnes čelí značným ťažkostiam: rozjímavá modlitba (meditácia alebo *lectio divina*) je často zanedbávaná, obchádzaná alebo obmedzená na čítanie zbožnej knihy. Je to tak pre zlú biblicko-duchovnú prípravu a stále príliš nízke povedomie o význame Božieho slova pre praktický rozvoj duchovného života, a to aj medzi rehoľníkmi. Mnoho zasvätených osôb neustále hľadá vo svojom vnútornom živote nové, emočné impulzy a bazíruje na pochybnej kvalite rozjímaní módnych hlásateľov, na zjaveniach domnelých stigmatikov a liečiteľov, najlepšie tých zahraničných, alebo číta pseudonáboženské vyznania polovičato konvertovaných celebrít. Iní zase menia svätých ako rukavičky a fascinujú sa raz príbehmi o zázrakoch, inokedy úryvkami ich diel vytrhnutými z kontextu. Avšak autentický vnútorný život sa jednoznačne buduje na meditácii inšpirovanej Božími slovami a vyžaduje múdrosť, atmosféru modlitby a meditácie, stabilitu a poriadok, a nie „duchovné ohňostroje“.

Meditácia Božieho slova nezasahuje duchovné srdce človeka a nevedie k hlbokému prežívaniu skúsenosti Boha, keď zostáva len v oblasti diskurzívneho myslenia, na úrovni myšlienok, názorov a úsudkov, ako to často býva u súčasných rehoľníkov. Potom to viac pripomína štúdium ako meditáciu. Thomas Merton poukazuje na tento problém takto:

„Jediný dôvod, prečo sa nám nedarí začať meditáciu, je pravdepodobne to, že sme sa pred Bohom nikdy skutočne a vážne nenasmerovali na samotný stred našej ničoty. To je dôvod, prečo nikdy nevstupujeme do najhlbšej reality nášho vzťahu s ním. Inými slovami, meditujeme iba „v mysli“, v predstavách alebo v najlepšom prípade v túžbach, uvažujúc o náboženských pravdách vyňatých z objektívneho uhla pohľadu. Nezačíname snahou „nájsť svoje srdce“, to znamená ponorením sa do hlbín vedomia, ktoré je základom našej identity pred Bohom a v Bohu.“[6]

Samozrejme, zriedkavo sa modlíme iba „mysľou samotnou“, pretože modlitba, čítanie, meditácia alebo *lectio divina* „absorbujú celého človeka, pochádzajú zo samého „stredu“ ľudskej bytosti, z jeho „srdca“ obnoveného v Duchu Svätom a úplne odovzdaného Kristovej milosti“.[7] Ak však predmetom vnútorného úsilia zasvätenej osoby je iba odrecitovanie predpísaných modlitieb, ich vykonanie v súlade s predpismi adorácie alebo meditácie, chápanej ako typická rozjímavá modlitba, jej túžba srdca po stretnutí s Bohom často nie je uspokojená.

Thomas Merton povzbudzuje, aby sme znovu objavili klasickú formu meditácie nazývanú **modlitba srdca**, ktorú chápe, ako je to mnohokrát opísané v duchovnej literatúre, ako „opakované vzývanie Ježišovho mena v srdci vyprázdnenom od obrazov a starosti“[8]. V modlitbe srdca „hľadáme predovšetkým najhlbší základ našej identity v Bohu. Nerozjímame

o dogmách viery ani o jej „tajomstvách“. Podľa amerického trapistu skutočná modlitba „sa nezačína ani tak „rozjímaním“ ako skôr „návratom do srdca“, nájdením nášho najhlbšieho stredu a prebudením hlbín nášho bytia v prítomnosti Boha, ktorý je zdrojom nášho bytia a nášho života.“[9]

Bez asketického úsilia, bez oživovanej túžby po Bohu, bez neustálej práce na sebe a disciplíny mysle, bez pochopenia potreby zachovávania ticha a zriekania sa, ako aj nutnosti osobného a spoločného umŕtvovania nie je možné viesť hlbší vnútorný život založený na meditácii a modlitbe. Je nemožné zostúpiť na úroveň srdca a stretnúť sa tam s Bohom bez praktizovania cností, prijímania predsavzatí, častého a úprimného spytovania svedomia, ktoré umožňuje „monitorovanie“ osobného pokroku v duchovnom živote. Teoreticky to rehoľníci a rehoľníčky veľmi dobre vedia. Avšak prakticky sa „duch asketizmu“, ktorý bol po celé storočia vlastný rehoľníkom, v súčasnosti, okrem obdobia základnej formácie, z mnohých rehoľných komunít vytratil. Zasvätení sa dnes často pozerajú na svet sekulárnym spôsobom, žijú svoj život podľa svetských princípov, akoby s tým Boh nemal nič alebo len málo spoločné.

Našťastie v posledných rokoch sa do života laických kresťanov a rehoľných komunít, najmä mníšskych, pomaly vrátilo vedomie nevyhnutnosti práce na sebe, cvičenia sa v cnosti a vytvárania atmosféry ticha, zdržanlivosti a modlitby. Čoraz zreteľnejšia je pravda, že bez asketizmu a neustálej schopnosti prekonávania samého seba sa človek stáva otrokom pýchy a iných neusporiadaných túžob a žiadostí, ktoré ním lomcujú a prostredníctvom ktorých sa dá ľahko manipulovať. Bez asketického úsilia podľahne aj zasvätený človek rozptýleniu a pohlteniu svetom, čo mu bráni viesť hlboký duchovný život a zotrvávať v modlitbovej bdelosti v prítomnosti Boha. T. Merton úprimne vyznáva, že „štruktúry komunitného života majú hodnotu, ktorú nemožno podceňovať. Poriadok, pokoj, bratské kontakty a láska, ktoré poskytuje pracujúca a modliaca sa komunita, sú samozrejmým a normálny priestorom, v ktorom sa rozvíja život modlitby“.[10]

T. Merton poukazuje na podstatný prvok, ktorý vyžaduje modlitba srdca:

„V prvom rade by naša meditácia mala začať uvedomením si našej ničoty a bezmocnosti v prítomnosti Boha. Nemusí to byť veľmi bolestná alebo skľučujúca skúsenosť. Naopak, môže to byť skúsenosť naplnená hlbokým pokojom a radosťou, pretože vedie k priamemu kontaktu so zdrojom všetkej radosti a života. Vskutku, nie je ľahké nájsť naše skutočné ja. Je ukryté v temnote a „ničote“, v strede, kde sme priamo závislí od Boha. A keďže autenticita akejkoľvek kresťanskej meditácie závisí od uznania našej pominuteľnosti (bezvýznamnosti), potom pokus o meditáciu s vyhnutím sa jej je sama v sebe rozporuplná. Je to ako snažiť sa chodiť bez nôh.“[11]

Meditácia odhaľuje falošnosti a zdania, v ktorých je uväznené duchovné srdce a ktoré vyplývajú z kŕčovitého lipnutia na vlastnom falošnom „ja“. Aj keď človek nepácha hriešne

skutky, objavuje v sebe sklon k falši, hriechu, vzbure a úteku. Preto Thomas Merton píše odvážne a úprimne, ale pozitívne o skúsenosti ničoty a hrôzy, ktorá má očistný charakter a umožňuje „vyslobodiť z trosiek“ a akoby „preformátovať“ srdce. Je to skúsenosť, ktorá oslobodzuje od ilúzií, búra iluzórne základy duchovného života a jeho falošných opôr. Bez skúseností hrôzy a ničoty zostáva duchovný život v štádiu „starostlivosti len o svoju psychickú bezpečnosť a duchovné pohodlie“.

Vyžaduje si to veľa Božej milosti a odvahy, aby sme čelili pravde o našej vlastnej ničomnosti a nespôsobilosti, pretože naša „ničota je viac než len niečo náhodné u stvorenej bytosti. Je spojená s hrôzou hriešnika oddeleného od Boha aj od samého seba, ktorý sa búri proti pravde jeho vlastnej núdze a zlej vôle“.[12] Preto človeka potom sprevádza pocit straty, odmietnutia a opustenia Bohom. Bolestnú a ťažko pochopiteľnú skúsenosť bezvýznamnosti a pominuteľnosti, duchovnej noci, ktorú opisovali mystici a svätí, nemožno vnímať iba ako trest za hriechy, ale ako očistenie a milosť, ktorá nám umožňuje konfrontáciu s falošnosťou nášho vlastného duchovného života a nakoniec nás otvorí Božej láske.

„Hrôza je potrebná práve preto, aby zbúrala tento sklenený dom, falošný vnútorný život, a človeka pred ním zachránila. Je to hrôza a jedine hrôza vytrhne človeka z jeho vlastnej svätyne, kde sa osamelosť bez Boha stáva strašnou. Ale bez hrôzy vyvolávajúcej nepokoj schopnosti videnia a odmietnutia modloslužby zbožných myšlienok a predstáv by človek zostal spokojný sám so sebou a so svojím „vnútorným životom“ v meditácii, liturgii alebo v obidvoch.“[13]

Spoločný život mníchov a rehoľníkov, žien a mužov, prechádza v súčasnosti obdobím značných ťažkostí. Všeobecne však nesmieme nikdy zabudnúť na duchovný rozmer súčasnej krízy bratského života, ktorá je nakoniec najzávažnejšia. Rehoľná komunita nie je totiž obyčajná skupina ľudí, ktorá spolupracuje na dosiahnutí svojich vytýčených cieľov. Nie je to ani rodina, v ktorej manželská láska, narodenie potomstva a pokrvné väzby vytvárajú osobitnú a jedinečnú sieť vzťahov a medziľudských spojív. Naopak, rehoľná komunita je spoločenstvo postavené predovšetkým na osobnej skúsenosti Boha, iniciovanej a formovanej jeho láskou, ktorá sa rozlieva do zasvätených sŕdc. Z ľudskej stránky je táto skúsenosť založená na tvorivej vernosti evanjeliu tých, ktorých si Kristus vybral a povolal, a on má byť neustále v jej strede.

o. Marek Kotyński, CSsR, preložila sr. Helena Dudová, OSsR

Článok bol publikovaný v časopise Zasvätený život 01/2021.

---

[1] Pápež František, *Príhovor účastníkom plenárneho zasadnutia Kongregácie pre inštitúty zasväteného života a spoločnosti apoštolského života*, Vatikán, 28. 1. 2017.

[2] Ján Pavol II., *Eucharistia – škola slobody a medziľudskej solidarity* (Homília počas «Statio Orbis» na zakončenie 46. medzinárodného eucharistického kongresu, Wrocław, 1. 6. 1997), In: L'Osservatore Romano, 1997, 7, 15.
[3] Ján Pavol II., *Redemptor hominis*, 10.
[4] L. Slipek, *Przywrócić prymat Boga. Rozmowa z ks. kard. Gerhardem Müllerem*, Homo Dei, 2020, 2, 107.
[5] List o kontemplatívnom živote z XII. storočia, ktorého autorom je Guigo II. († 1188 alebo 1193), opát Veľkej kartúzy pri Grenoble, nazvaný Scala claustralium.
[6] T. Merton, *Modlitwa kontemplacyjna*, Kraków, 2017, s. 99
[7] Tamže, s. 31.
[8] Tamže, s. 123 – 124.
[9] Tamže, s. 31.
[10] Tamže, s. 27.
[11] Tamže, s. 99 – 100.
[12] Tamže, s. 148.
[13] Tamže, s. 169.

The post Ťažkosti bratského života v rehoľnej komunite appeared first on Zasvätený život.

(Zamyslenie zo stránky zasvatenyzivot.sk.)